

ทฤษฎีคลาสสิก

1.1 ทฤษฎีพลังงานเหลือใช้
เนื่องจากพลังงานของเด็กนั้นมี
ล้นเหลือ เด็กเล่นได้ตลอดวัน

1.2 ทฤษฎีการผ่อนคลาย
(Relaxation theory) แพท
ทริก (Patrick . 1916) พัฒนา
ทฤษฎีนี้โดยอาศัยแนวความ
คิดที่ว่าการเล่นนั้นเพื่อที่จะ
สนองความต้องการที่จะผ่อนคลาย
ความเครียดทางอารมณ์
ได้แก่ การวิ่ง การกระโดด การ
ปาของ เป็นต้น

1.3 ทฤษฎีการทำซ้ำ
(Recapitulation theory)
ทฤษฎีนี้ได้รับแนวคิดมาจาก
ทฤษฎีวิวัฒนาการของ ดาร์วิน
(Darwin) โดยที่เขาเชื่อว่า
มนุษย์เรานั้นวิวัฒนาการมาจาก
สัตว์เซลล์เดียว จากแนวคิดนี้เอง
การเล่นของมนุษย์จึงถือได้ว่าเป็น
มรดกที่ตกทอดมาจาก
บรรพบุรุษนั่นเอง เช่น การที่
เด็กเล่นน้ำนั้นเป็นการอธิบาย
ว่าบรรพบุรุษของมนุษย์นั้นมา
จากทะเลการขุดดินหรือขุด
ทรายนั้นเป็นการแสดงถึง การ
ขึ้นฝั่งครั้งแรกของบรรพบุรุษ
ของมนุษย์

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านสติปัญญา (Cognitive-
Developmental Theory) ทฤษฎีนี้จะเน้นที่เนื้อหาของการเล่น
ที่นำไปสู่พัฒนาการทางด้านสติปัญญา พียาเจต์ (Piaget) นักจิต
วิทยาชาวสวิสที่เสนอทฤษฎีการเล่นทางปัญญา

- 1) ขั้นใช้ประสาทสัมผัสและกล้ามเนื้อ (sensorimotor period)
- 2) ขั้นใช้ประสาทสัมผัสและกล้ามเนื้อ (sensorimotor period)
- 3) ขั้นใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงรูปธรรม (concrete operational period)
- 4) ขั้นใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลเชิงนามธรรม (formal operational period)

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเล่นของเด็กปฐมวัย

ทฤษฎีการเล่นโดยสัญชาตญาณ
(Instinct Practice theory) คาร์ล
กร็อส (Karl Gross)
แนวคิดนี้เองจึงมีความสำคัญอย่าง
มากต่อประสบการณ์ชีวิตเบื้องต้น
ของเด็กเพราะการที่เด็กได้มี
ประสบการณ์ หรือไม่มี
ประสบการณ์ในการเล่นนี้จะมีผล
ต่อชีวิต ในอนาคตของเด็ก การที่
เด็กได้มีโอกาสเล่นมาก ก็จะทำให้
เด็กได้มีโอกาสฝึกทักษะที่จำเป็นต่อ
ชีวิตเมื่อโตขึ้น

2. ทฤษฎีการเล่นร่วมสมัย
(Contemporary Theory of play)

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ความสนใจเกี่ยวกับ
ธรรมชาติการเล่นของเด็กนั้นเริ่มจากการ
สังเกตของฟรอยด์ ต่อมาโรเบิร์ต วอลเดอร์
(Robert Walder . 1933) ได้นำความคิด
ของฟรอยด์ที่ได้จากการสังเกตการเล่นของ
เด็กมารวบรวมเข้าด้วยกัน และต่อมา อิริค
อิริคสัน ได้นำเอาทฤษฎีนี้มาปรับปรุงอีก
ครั้ง (Erik Erikson . 1950) ฟรอยด์ กล่าว
ว่า การเล่นนั้นเกิดจากการต้องการความ
พึงพอใจ ซึ่งการที่เด็กจะบรรลุถึงความพึง
พอใจได้นั้น จะต้องสนองด้วยการเล่นนั่นเอง

2.3 ทฤษฎีสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural Theory)

ทฤษฎีการเล่นของพาร์เตน (Parten)
พาร์เตน (Parten 1932) ได้ทำการศึกษาการเล่นของเด็กและผล
การศึกษานี้เป็นการศึกษาที่ได้รับการยกย่องอย่างกว้างขวาง
ทฤษฎีการเล่นทางสังคมของพาร์เตนได้แบ่งชั้นการเล่นทางสังคม
ออกเป็น 6 ชั้น ดังนี้

- 1). การไม่แสดงการเล่น (Unoccupied Behavior) เด็กไม่แสดง
พฤติกรรมการเล่น
 - 2). การเล่นแบบเป็นผู้ดู (Onlooker Behavior) เด็กแสดง
พฤติกรรมโดยการมองดูผู้อื่นเล่น
 - 3). การเล่นตามลำพัง (Solitary Play) แสดงพฤติกรรมโดยการ
เล่นเดี่ยว ๆ ตามลำพัง
 - 4). การเล่นคู่ขนาน (Parallel Play) เป็นการเล่นที่เด็กนั่งเล่น
เครื่องเล่นและอยู่ในบริเวณเดียวกันกับเด็กอื่น แต่เล่นคนเดียวไม่
เล่น
ด้วยกัน ไม่ปฏิสัมพันธ์กัน
 - 5). การเล่นแบบสัมพันธ์กัน (Associative Play) เป็นการเล่นที่
เด็กเข้ากลุ่มกับเด็กอื่นประมาณ 4 – 6 คน แต่มีการเปลี่ยนกลุ่ม
บ่อย ๆ
 - 6). การเล่นแบบร่วมมือ (Cooperative Play) เป็นการเล่นที่เด็ก
ทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีแผนงาน และเป็นการเล่นกับเพื่อนสนิท
- ทฤษฎีการเล่นของไวโกตสกี (Vygotsky) ไวก้อตสกี (Vygotsky)** นักจิตวิทยาชาวรัสเซีย เป็นผู้กำหนดทฤษฎี
วัฒนธรรมทางสังคม ที่อธิบายถึงการเรียนรู้ของเด็กที่ผ่านการ
ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมกับผู้ใหญ่ ทำให้ได้รับประสบการณ์ทาง
วัฒนธรรมและสังคม โดยเฉพาะทางภาษาส่งผลต่อความฉลาด
ทางภาษาและสติปัญญาของเด็ก